IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI ZDROWIA
(NR 56)
z dnia 26 stycznia 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Zdrowia (nr 56)

26 stycznia 2021 r.

Komisja Zdrowia, obradująca pod przewodnictwem posła **Tomasza Latosa (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– przedstawiony przez Prezesa Rady Ministrów dokument: sprawozdanie dotyczące przestrzegania praw pacjenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za okres od dnia 31 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. (druk nr 525).

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Miłkowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia wraz ze współpracownikami oraz **Bartłomiej Łukasz Chmielowiec** rzecznik praw pacjenta wraz ze współpracownikami, **Stanisław Maćkowiak** prezes Federacji Pacjentów Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Siedlecka-Nowak**, **Jakub Stefański** oraz **Monika Żołnierowicz-Kasprzyk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji Zdrowia. Witam bardzo serdecznie pana ministra. Witam rzecznika praw pacjenta ze współpracownikami. Witam bardzo serdecznie panie i panów posłów. Zaczniemy, szanowni państwo, od sprawdzenia kworum. Proszę przycisnąć dowolny przycisk. Przychylam się do propozycji jednego z członków Komisji – zostawiamy w tej chwili otwarte głosowanie nad kworum, żeby osoby, które za chwilę będą się logować, miały jeszcze możliwość zgłoszenia się do kworum.

W takim razie chciałbym zapytać, czy są uwagi do zaproponowanego porządku dziennego. Nie widzę zgłoszeń. Stwierdzam zatem – to potwierdzi oczywiście jeszcze kworum – że ten porządek został przyjęty.

Zacznę od przeprosin, tak można powiedzieć. To posiedzenie miało się odbyć kilka dni temu, w czasie posiedzenia Sejmu. Niestety przyspieszenie głosowań uniemożliwiło wówczas zajęcie się tym niezwykle ważnym dokumentem, którym jest sprawozdanie dotyczące przestrzegania praw pacjenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. Podkreślam specjalnie ramy czasowe, dlatego że pewne zmiany, pewne perturbacje, które pojawiły się w związku z COVID-19, nie wchodzą w zakres tego sprawozdania. Będziemy zajmować się tym w kolejnym sprawozdaniu, choć jeżeli pojawią się jakieś pytania, to oczywiście proszę uprzejmie panów ministrów o wyjaśnienie i odpowiedź.

W takim razie oddaję głos. Czy najpierw pan rzecznik, czy pan minister Miłkowski? Pan rzecznik. Bardzo proszę.

Rzecznik praw pacjenta Bartłomiej Łukasz Chmielowiec:

Szanowny panie przewodniczący, szanowne panie posłanki, szanowni panowie posłowie…

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Przepraszam, ja dopowiem. Mam podpowiedź, że jest kworum. W tej chwili bierze udział w posiedzeniu 34 posłów. Bardzo proszę kontynuować.

Rzecznik praw pacjenta Bartłomiej Łukasz Chmielowiec:

Mam przyjemność przedstawić sprawozdanie dotyczące przestrzegania praw pacjenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmujące okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. Faktycznie tak jest, jak wskazał tu pan przewodniczący – spotykamy się w 2021 r., a rozpatrujemy sprawozdanie za 2019 r. To wynika z dwóch rzeczy, od razu wspomnę.

Po pierwsze, wynika to z przepisów ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta mówiących o tym, że sprawozdanie za dany rok rzecznik praw pacjenta przedstawia Radzie Ministrów do końca lipca, Rada Ministrów zatwierdza to sprawozdanie do końca sierpnia. A po drugie, mieliśmy do czynienia ze zjawiskiem, którego nie dało się przewidzieć, czyli z pandemią, epidemią, co wstrzymało procedowanie. Niemniej jednak chciałbym zaznaczyć, że przedstawiłem ministrowi zdrowia, jeszcze w końcówce 2018 r., propozycję kompleksowej nowelizacji ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta, gdzie chcielibyśmy, aby terminy przyjęcia tego sprawozdania były przyspieszone, tak abyśmy – dla przykładu – rozmawiali o przestrzeganiu praw pacjenta za 2021 r. na początku 2022 r. Ten projekt jest przedłożony w Ministerstwie Zdrowia.

Wracając natomiast do kwestii związanych z tym sprawozdaniem i danych odnośnie do przestrzegania praw pacjenta, może zacznę od tego, że liczba wszystkich sygnałów i spraw, które wpłynęły do biura rzecznika praw pacjenta w 2019 r., wynosi 86 114. Stanowi to wzrost o 24% w porównaniu z 2018 r. W przeważającej części jest to moim zdaniem wynikiem rosnącej świadomości społecznej wśród pacjentów – i bardzo dobrze, że ta świadomość społeczna rośnie. Nikt nie będzie lepszym rzecznikiem swoich praw niż sam pacjent, jeżeli będzie właściwie poinformowany i właściwie będzie znał swoje prawa. Jest to jeden z moich priorytetów, które założyliśmy w biurze rzecznika praw pacjenta – edukacja, bezpieczeństwo i wsparcie. Edukacja przede wszystkim. Odbieram ten wzrost między innymi jako wynik zintensyfikowania działań edukacyjnych, jeżeli chodzi o prawa pacjenta, na różnych polach – po to, żeby pacjenci byli właściwie poinformowani.

Chcę podkreślić, że nadal prawem pacjenta nieprzestrzeganym w stopniu wysokim, tak jak na przestrzeni ostatnich lat, jest prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych. Na to prawo składają się trzy artykuły – art. 6 ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta – mówiące o tym, że świadczenia zdrowotne powinny być udzielane zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, natychmiastowo, jeżeli jest zagrożenie życia lub zdrowia, a także z należytą starannością.

To, co warto podkreślić – poprawiła się realizacja prawa do dokumentacji medycznej w porównaniu z 2018 r. Też intensyfikowaliśmy tutaj działania. Jednym z przykładów tego jest to, że jako drugi organ w Polsce wydaliśmy, na podstawie ustawy – Prawo przedsiębiorców, objaśnienia prawne skierowane do placówek medycznych, w jaki sposób placówki medyczne powinny przechowywać i udostępniać dokumentację medyczną pacjentów.

Chciałbym wspomnieć o kwestii związanej ze sprzeciwami, bowiem przy biurze rzecznika praw pacjenta funkcjonuje komisja lekarska. Tych wniosków dotyczących sprzeciwów wobec orzeczeń czy opinii lekarzy wpłynęło 70, z czego 18 spełniało wymogi formalne i w tych sprawach była powołana komisja lekarska, 16 sprzeciwów dotyczyło opinii lekarza medycyny w przedmiocie stwierdzenia przeciwwskazań do przeprowadzenia obowiązkowych szczepień ochronnych. Jedna sprawa dotyczyła opinii lekarza reumatologa odnośnie do przebiegu leczenia farmakologicznego i jedna sprawa dotyczyła nieprzyjęcia pacjenta na oddział.

Chcę podkreślić, że wszczęcie postępowania wyjaśniającego, czyli takiego, w którym analizujemy, czy doszło do naruszenia praw pacjenta, wymaga tego, aby było uprawdopodobnione naruszenie jego praw. Te działania podejmujemy na wniosek pacjenta, ale również z urzędu. Zaznaczam, że monitorujemy na bieżąco zarówno wszystkie media, jak i portale społecznościowe, media społecznościowe i wszędzie tam, gdzie zauważamy, że doszło do naruszenia prawa pacjenta – jest to uprawdopodobnione – to takie działania podejmujemy. Szczegółowe statystyki dotyczące liczby prowadzonych postępowań, ile z nich zakończyło się rozstrzygnięciem, ile z nich dotyczyło naruszenia praw pacjenta, mają państwo przedstawione w sprawozdaniu, więc pozwolę sobie ich tutaj szczegółowo nie opisywać.

Chciałbym podkreślić jedną rzecz. Mianowicie postępowanie wyjaśniające kończy się stwierdzeniem, po pierwsze, czy doszło do naruszenia praw pacjenta. Drugą niezmiernie istotna kwestią jest to, że my wydajemy zalecenia dla placówek medycznych – co należy poprawić w ich działalności, aby do takich naruszeń nie dochodziło w przyszłości. Pod-

kreślam, że w 86% tych spraw podmioty lecznicze te nasze zalecenia wykonują, co nie znaczy, że pomimo tego, iż deklarują, że to zalecenie wykonują, nie dochodzi do nieprawidłowości. Takim przykładem, na bieżąco, jest m.in. sprawa jednego ze szpitali w Radomiu, gdzie pomimo tego, że już był przypadek niedochowania należytej staranności w przypadku pacjenta starszego, 90-letniego, mamy do czynienia z przypadkiem, że jest uprawdopodobnione naruszenie prawa pacjenta i pozostawienie pacjenta samego sobie na szpitalnym oddziale ratunkowym.

Chcę powiedzieć, że niezmiernie ważnym uprawnieniem rzecznika praw pacjenta jest to, które określa się mianem postępowań w sprawie praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów. To uprawnienie podobne – nie takie samo – do uprawnienia, jakie ma prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Z tego uprawnienia korzystamy wszędzie tam, gdzie stwierdzimy, że charakter działań danej placówki narusza nie tylko prawa pojedynczego pacjenta, ale i wielu pacjentów.

Decyzja rzecznika praw pacjenta stwierdzająca, że doszło do naruszenia tych zbiorowych praw, jest natychmiastowo wykonalna. Oczywiście podmiot może taką decyzję zaskarżyć do wojewódzkiego sądu administracyjnego, chcę jednak podkreślić, że od 2017 r. do 2020 r. wydaliśmy ponad 242 decyzje dotyczące naruszenia zbiorowych praw pacjenta, a tylko jedna – podkreślę: tylko jedna – została prawomocnie uchylona przez Naczelny Sąd Administracyjny. Myślę, że pod względem skuteczności wydawanych decyzji jesteśmy w ścisłej czołówce organów administracji. Chcę więc podkreślić, że to wskazuje, iż nasze decyzje mają głębokie umocowanie merytoryczne.

Kolejnym uprawnieniem rzecznika praw pacjenta jest uprawnienie pozwalające rzecznikowi wytoczyć w imieniu pacjenta powództwo cywilne – lub wstąpić do toczącego się postępowania – i domagać się zadośćuczynienia z tytułu naruszenia praw pacjenta. W 2019 r. toczyło się 48 postępowań, w których braliśmy udział. W 2019 r. podjęliśmy 21 nowych spraw, w 2020 r. już 40 i chcemy bardzo aktywnie na tym polu pacjentów wspomagać.

Nie mogę nie wspomnieć o tym, że w ramach funkcjonowania biura rzecznika praw pacjenta funkcje pełnią rzecznicy praw pacjenta szpitala psychiatrycznego. Historycznie – tylko dwa słowa dla państwa – rzecznicy praw pacjenta szpitala psychiatrycznego legislacyjnie i faktycznie działają od 2006 r., zanim jeszcze powstała instytucja rzecznika praw pacjenta. Teraz są elementem naszych działań. Są to osoby zatrudnione w biurze rzecznika praw pacjenta. One funkcjonują na terenie całego kraju.

W ogóle w całej Polsce placówek jednoprofilowych – szpitali, oddziałów, ale i placówek leczenia uzależnień – jest ponad 300. W 2017 r. obejmowaliśmy naszym działaniem 130 placówek, w 2018 r. – 197, w 2019 r. – 216, a w 2020 r. już prawie wszystkie. Było to możliwe bez zwiększenia zatrudnienia i bez zwiększenia budżetu biura rzecznika praw pacjenta, dzięki zmianom organizacyjnym, pewnym usprawnieniom, ale również zmianie rozporządzenia ministra zdrowia, o które zabiegałem po to, żeby rzecznicy mogli funkcjonować na terenie więcej niż jednego województwa.

Przy biurze rzecznika praw pacjenta funkcjonuje infolinia. Zresztą ta infolinia jest prowadzona wspólnie z Narodowym Funduszem Zdrowia. W odpowiedzi na inicjatywę pana ministra Adama Niedzielskiego, który wówczas był jeszcze prezesem Narodowego Funduszu Zdrowia, powstał jeden numer infolinii – 800 190 590 – po to, żebyśmy mogli w sposób kompleksowy odpowiadać na zapytania i problemy pacjentów. W ramach infolinii ogólnej, pod numerem 2, funkcjonuje infolinia rzecznika praw pacjenta. Takich sygnałów w 2019 r. odebraliśmy blisko 67 tys.

Podejmowaliśmy również różnego rodzaju inicjatywy systemowe, czyli wskazywaliśmy, kierując pisma zarówno do pana ministra zdrowia – czy to pana ministra Szumowskiego, czy pana ministra Niedzielskiego – jak również do prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, różnego rodzaju wystąpienia o charakterze systemowym. Takich inicjatyw o charakterze systemowym, wystąpień było ponad 160. Szczegółowe inicjatywy są również wskazane w sprawozdaniu, więc pozwolę sobie ich państwu szczegółowo nie przedstawiać.

Podejmowaliśmy różne działania priorytetowe. Takim priorytetem były nasze działania w 2019 r. jeśli chodzi o psychiatrię. W związku z tym na początku 2020 r. przedsta-

wiliśmy Ministerstwu Zdrowia kompleksową propozycję nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Mam nadzieję, że prace legislacyjne w tym zakresie się rozpoczną.

W 2019 r. podjąłem też działania, abyśmy wprowadzili nowe prawo do praw pacjenta. Mianowicie zaobserwowałem, że pacjenci, którzy przebywają w domach pomocy społecznej, wymagają wsparcia. Obecnie jest tak, że dom pomocy społecznej nie jest podmiotem leczniczym, co oznacza, że rzecznik praw pacjenta nie ma kompetencji do tego, żeby podejmować działania. Na mój wniosek Komitet Społeczny Rady Ministrów przedłożył propozycje zmian w ustawie, wskazując, żeby dodać prawo pacjenta do pomocy ze strony jednostek pomocy społecznej zapewniające całodobową opiekę w uzyskaniu świadczeń zdrowotnych. Obecnie ten projekt ustawy jest na etapie procedowania legislacyjnego, na etapie uzgodnień międzyresortowych.

Podjęliśmy również prace, aby zintensyfikować współpracę z organizacjami pacjentów. Dlatego też na początku 2020 r. powstała Rada Organizacji Pacjentów, która obecnie skupia blisko 100 organizacji, w tym wiele organizacji parasolowych, wszystkich tych organizacji pacjentów, które aktywnie uczestniczą… Jest to rada, która wspomaga nas, służy nam wsparciem, a jednocześnie przekazuje nam najistotniejsze sygnały, jeżeli chodzi o poprawę sytuacji pacjentów w systemie ochrony zdrowia.

Szanowna Komisjo, myślę, że to tyle. Jestem oczywiście do dyspozycji. Zwracam się z prośbą o pozytywne zaopiniowanie niniejszego sprawozdania. Dziękuje serdecznie.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz pan minister Miłkowski. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Maciej Miłkowski:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, szanowny panie ministrze, dziękuję bardzo za to przedstawienie stanu za 2019 r. Jak pan minister przekazał, praca w całym roku była bardzo aktywna. Jak zauważył pan minister, prowadził znacząco większą liczbę spraw, co jest uzasadnione tym, że Polacy mają coraz większą świadomość w zakresie swoich praw, tego, jak powinno wyglądać prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. W tym zakresie nie było żadnych uwag do rzecznika praw pacjenta. Wszystkie sprawy były realizowane terminowo, na bieżąco, a efektywność urzędu jest chyba jedną z najlepszych w systemie naszego państwa. Tak powinny działać urzędy na rzecz pacjenta.

Powiem też, że we współpracy z ministerstwem widzimy, że rzecznik praw pacjenta jest bardzo asertywny, potrafi oczekiwać wielu rzeczy dla dobra pacjenta, wnosić projekty zmian, które są istotne, i projekty różnych ustaw i rozporządzeń, ale również w sprawach bieżących. Jest w kontakcie z organizacjami pacjenckimi, współpracuje z tymi organizacjami, realizuje różne bieżące spotkania na istotne dla tych grup tematy. W wielu uczestniczyliśmy jako Ministerstwo Zdrowia. Z wielu mogliśmy przedstawić informację, jak to wygląda, albo mogliśmy dokonywać zmian ustawowych czy wprowadzać kolejne produkty, czy to lecznicze, leki, czy ewentualne uproszczenia systemu udzielania świadczeń zdrowotnych w tym zakresie. Tak więc wiele rzeczy, na które zwracał uwagę rzecznik praw pacjenta, było rozpatrywanych właśnie przez Ministerstwo Zdrowia w trybie bieżącym.

Część rzeczy – tak jak pan minister przedstawił – jeszcze nie doczekała się zmian ustawowych, ale jest w trakcie – tak jak pan minister powiedział – zmiana bardzo ważnej ustawy, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, jak i wiele rzeczy, które są udoskonaleniem aktualnie obowiązującej ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta, dostępie do dokumentacji medycznej i w ogóle współpracy pacjentów z rzecznikiem praw pacjenta. Tak więc dziękuję bardzo rzecznikowi za bardzo dobrą działalność i za to, że jest zawsze na straży pacjentów.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Bardzo dziękuję za szczegółową wypowiedź, a również za przygotowanie bardzo dobrych materiałów. Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Jako pierwsza zgłosiła się pani poseł Zawisza. Oczywiście nikogo nie będę ograniczał w tym sensie, że każdy, kto będzie chciał zadać pytanie, to jak najbardziej może, ale prosiłbym o jedno – przestrzeganie dyscypliny

czasowej, aby nie było zbytu dużych, rozbudowanych uzasadnień do różnych przedstawianych tez. O to bardzo proszę. Pani poseł Zawisza, proszę uprzejmie.

Poseł Marcelina Zawisza (Lewica):

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowny panie rzeczniku, dziękuję bardzo za głos. Postaram się bardzo krótko. Mam w zasadzie trzy pytania dotyczące jednej konkretnej sytuacji, to znaczy czy i jakie działania zostały podjęte w związku z problemami zgłaszanymi do rzecznika praw pacjenta ze szpitala psychiatrycznego Katarzyny Latuszek-Pasternak przez pacjentki oddziału nerwic młodzieżowych Szpitala Mazowieckiego w Garwolinie między 6 maja a 18 maja 2019 r., ze szczególnym naciskiem na kwestie nieuprawnionego wydawania leków przez kierowniczkę ośrodka, utrudnienia kontaktu podopiecznych szpitala z rodzicami i bliskimi.

Czy do rzecznika praw pacjenta szpitala psychiatrycznego docierały w 2019 r. sygnały dotyczące upokarzania pacjentów przez pracowników, obowiązkowych mszy świętych, prób leczenia osób transpłciowych i osób z autyzmem w szpitalach psychiatrii dziecięcej? Jeśli tak, to jakie działania podjęto w tej sprawie? Czy rzecznik praw pacjenta szpitala psychiatrycznego podjął w 2019 r. działania dotyczące zmiany systemu ocenienia i karania pacjentów szpitali psychiatrii dziecięcej, z naciskiem na punktowanie, stosowanie wzmocnień terapeutycznych, odpowiedzialności zbiorowej czy nadużywania kamizelek psychiatrycznych?

To są pytania, które przekazała mi organizacja młodzieżowa „Młodzi Razem", ponieważ docierają do nich naprawdę bardzo niepokojące informacje. Chciałabym więc się dowiedzieć, jakie działania podjął rzecznik praw pacjenta w tym zakresie we współpracy z rzecznikiem praw pacjenta szpitala psychiatrycznego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Bardzo dziękuję za krótką wypowiedź. Kto jeszcze z państwa chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pan przewodniczący Piecha.

Poseł Bolesław Piecha (PiS):

Dziękuję bardzo. Dziękuję za bardzo obszerne sprawozdanie. Ono jest pełne materiału. Generalnie – może nie tak bardzo szczegółowo jak pani poseł Zawisza, bo to może być bardzo skomplikowana sprawa – na pewno rzeczą istotną jest rzecznik praw pacjenta szpitala psychiatrycznego. Ta funkcja jest od dawna, od 15 lat, i jest rozproszona. W związku z tym mam takie przekonanie, że ona może umykać pewnej całościowej ocenie.

Ja spotykałem się w swojej praktyce poselskiej z licznymi interwencjami. Są one bardzo trudne do interpretacji, bo musimy pamiętać, że mamy do czynienia z dość specyficznym pacjentem i w związku z tym stosowanie czy środków przymusu, czy różnego rodzaju leczenia, wyrażanie świadomej zgody – jest bardzo trudne.

Wydaje mi się dobrym kierunkiem, że wreszcie w prawie każdym szpitalu psychiatrycznym czy oddziale psychiatrycznym ten rzecznik istnieje. No, 54 osoby to nie jest jakaś porażająca liczba. Wydaje mi się też, że akurat w tej materii, która w dzisiejszych czasach uzyskuje szczególne znaczenie, chociażby uzyskanie świadomej zgody, odpowiedniego poziomu informacji, uczestnictwa w przekazywaniu tych informacji dla osób bliskich czy uprawnionych jest zawsze utrudnione z tego powodu, że pacjenci różnie oceniają swoją sytuację i różnie oceniają swoich bliskich. I jest pytanie, co należałoby zrobić, żeby akurat tę sytuację rzeczników praw pacjentów szpitali psychiatrycznych poprawić. Przy czym nie chciałbym uzyskiwać tak dokładnych danych jak pani poseł Zawisza, bo sądzę jeszcze, że wymienienie z imienia i nazwiska pacjentek nie powinno mieć miejsca na posiedzeniu Komisji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Lubnauer, bardzo proszę.

Poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Ja chciałabym spytać o dwie rzeczy. Po pierwsze, mamy tu apel o dofinansowanie psychiatrii. Wiemy, że teraz większe pieniądze zostały przeznaczone na psychiatrię dziecięcą, na nowy program, natomiast chciałabym zapytać w ogóle o udział psychiatrii, jeśli chodzi o finanse, w pełnym koszyku finansów na ochronę zdrowia, ponieważ mówi się,

że docelowym poziomem wydatków na psychiatrię powinno być 5% wszystkich wydatków na zdrowie, i to zarówno psychiatrię dziecięcą, jak i psychiatrię dorosłych.

Po drugie, są tu takie statystyki dotyczące naruszeń intymności. Powiem szczerze, że dość często spotykamy się z takimi uwagami dotyczącymi kobiet, które protestują przeciwko naruszeniu ich intymności przez księży, którzy chodzą po oddziałach ginekologicznych, nierzadko w miejscach, które są, delikatnie mówiąc… Czy nie powinno być jakiegoś mechanizmu, który pozwalałby osobie wchodzącej do szpitala zażyczyć sobie lub nie obecności księdza na sali szpitalnej? Nie każdy sobie tego życzy, a to powinna być raczej posługa na czyjeś życzenie, a nie narzucana z góry. I o te dwie rzeczy chciałam spytać.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dziękuję bardzo…

Poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Przepraszam, jeszcze jedno. Chciałabym spytać o kolejną rzecz, funkcjonowanie klauzuli sumienia, dlatego że są takie województwa – na przykład całe województwo podkarpackie – gdzie praktycznie żaden szpital nie realizuje zapisanego prawem prawa do przerywania ciąży, które jeszcze niedawno było zgodne z prawem. Wszyscy lekarze powołują się na klauzulę sumienia i w związku z tym nie ma możliwości zrealizowania prawa pacjenta, jakim jest przeprowadzenie procedur, które są zgodne z polskim prawem i które powinni móc na terenie swojego województwa wykonać. Chciałabym się dowiedzieć, jak wygląda ta sytuacja. Dziękuję, to wszystko.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dziękuję bardzo. Ja też mam krótkie pytanie i uwagę do pana rzecznika. Chciałbym zapytać o współpracę z Narodowym Funduszem Zdrowia. Powiem, co mam na myśli.

Często pacjenci, którzy mają określone uwagi kwalifikujące się do zgłoszenia do rzecznika praw pacjenta, są zdezorientowani i trafiają w pierwszej kolejności do Narodowego Funduszu Zdrowia. Chciałbym w związku z tym zapytać, jak wygląda ta współpraca, ewentualnie przekazywanie tych informacji do biura rzecznika, bo wyobrażam sobie, że pewnie taki mechanizm jest tutaj zastosowany. Chciałbym wiedzieć, jak to w praktyce funkcjonuje. To tyle z mojej strony.

Proszę o odpowiedź na zadane pytania. Panie rzeczniku, proszę uprzejmie.

Rzecznik praw pacjenta Bartłomiej Łukasz Chmielowiec:

Dziękuję, panie przewodniczący. Pierwsze pytanie od pani posłanki Marceliny Zawiszy. Mamy prowadzonych średnio 12 tys. spraw rocznie, jeśli chodzi o samą psychiatrię. Pani Katarzyna Latuszek-Pasternak jest rzecznikiem praw pacjenta szpitala psychiatrycznego w Garwolinie w dwóch podmiotach – Szpitalu Mazowieckim w Garwolinie i Krajowym Ośrodku Psychiatrii Sądowej dla Nieletnich w Garwolinie. Ja niestety nie pamiętam szczegółów tej sprawy, bo jest to dosyć szczególna sprawa…

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Panie rzeczniku, to byłoby dziwne i wręcz niemożliwe, żeby pan pamiętał tyle tysięcy spraw. Rozumiem, że to pewnie wymagałoby zajrzenia w dokumenty i ewentualnego kontaktu z panią poseł Zawiszą, bo trudno inaczej.

Rzecznik praw pacjenta Bartłomiej Łukasz Chmielowiec:

Dokładnie tak. Ja obiecuję, że oczywiście niezwłocznie, kiedy tylko wrócę, przyjrzę się tej sprawie. Przeanalizuję, czy podejmowaliśmy działania, jakie podejmowaliśmy działania, w jakim zakresie – i odpowiem na piśmie. I sprawdzę jeszcze raz – jeżeli podejmowaliśmy działania – czy wszystkie te działania podejmowaliśmy z należytą starannością. Natomiast w tym momencie nie jestem w stanie, tak jak powiedziałem, z uwagi na liczbę spraw, które do nas trafiają, w sposób szczegółowy tutaj odpowiedzieć.

Jeśli chodzi o pytanie pana przewodniczącego, pana ministra Bolesława Piechy, tak, zdrowie psychiczne jest niezmiernie istotne, niezmiernie ważne. To jeden z niezmiernie istotnych i ważnych elementów, a w ramach zdrowia psychicznego ważne jest to, aby przestrzegać prawa pacjenta szpitala psychiatrycznego. Tak jak pan przewodniczący

słusznie zauważył, to jest specyficzna sytuacja, niejednokrotnie nie jednostkowa, nie jednowymiarowa. Trzeba bardzo uważnie podejmować tu działania i się przyglądać.

Podjęliśmy wysiłek, aby rzecznicy praw pacjenta szpitala psychiatrycznego, przemieszczając się w ciągu tygodnia, w poniedziałek do pierwszej placówki, we wtorek do drugiej, w środę do kolejnej itd., itd., objęli swoim działaniem wszystkie placówki funkcjonujące, jeżeli chodzi o ochronę zdrowia psychicznego, a jest ich – tak jak powiedziałem – ponad 300 różnego rodzaju. Odnośnie do tego, co by można było poprawić w tym zakresie, jeśli chodzi o sytuację, nie będę pewnie odkrywczy, jeżeli powiem, że w zasadniczej mierze kwestia dotyczy finansowania i zatrudnienia, bo żebyśmy mogli zrealizować jakieś działanie, to musimy mieć pieniądze, żeby zatrudnić pracowników. Są stawiane wymogi – dosyć szczegółowe. Mieliśmy bardzo dużą fluktuację ze względu na ograniczenia finansowe. W całym biurze w 2019 r. ta fluktuacja sięgała 25%, dlatego że po prostu praca w administracji z tym wynagrodzeniem, które jesteśmy w stanie zaoferować, nie spełniała oczekiwań pracowników. Borykamy się więc z tym problemem, jak pewnie większość urzędów w Polsce. Myślę więc, że to na pewno.

A druga rzecz to jest to, o czym mówiłem, czyli nowelizacja ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, którą przedstawiliśmy Ministerstwu Zdrowia, po to, żeby pewne rzeczy znowelizować i wprowadzić. Ułatwi to pracę rzeczników praw pacjenta szpitala psychiatrycznego. Myślę więc, że te dwie kwestie.

Jeśli chodzi o pytania pani poseł Lubnauer, zacznę od kwestii klauzuli sumienia, bo to jest kwestia istotna i chciałbym przedstawić szersze wyjaśnienia. W czerwcu 2020 r. ja wystąpiłem do zastępcy prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia do spraw medycznych z prośbą o informacje, w jaki sposób w województwie podkarpackim są realizowane przepisy ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży. Odpowiedź, którą otrzymaliśmy, była taka, że dla pacjentek z terenu województwa podkarpackiego w 2019 r. zrealizowano 32 zabiegi legalnego przerwania ciąży, w tym tylko jeden na terenie województwa podkarpackiego.

Jeżeli chodzi o przepisy ustawowe, klauzula sumienia wynika z art. 39 ustawy z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Trzeba podkreślić, że wyrokiem z 7 października 2015 r. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że klauzula sumienia jest zgodna z konstytucją. Mało tego, niezgodne z konstytucją jest, aby lekarz wskazywał pacjentce, gdzie mogłaby uzyskać tego typu świadczenie, czy u innego lekarza, czy w innym podmiocie leczniczym.

Jak pewnie Wysoka Komisja pamięta, w 2020 r. była procedowana ustawa o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Projekt rządowy, który popierałem, przewidywał obowiązek podmiotu leczniczego jako jednostki organizacyjnej do wskazania pacjentce innego podmiotu, gdzie może wykonać zabieg. Była tutaj w tym zakresie dyskusja. Burzliwa dyskusja. Jak wiemy, ten projekt nie został przyjęty.

Jeśli chodzi o skargi, które są kierowane do biura rzecznika praw pacjenta, ale również wnioski, które są kierowane do komisji lekarskiej – bo, tak jak mówiłem, przy rzeczniku praw pacjenta funkcjonuje komisja lekarska, gdzie wobec każdego orzeczenia lub opinii lekarskiej można wnieść sprzeciw – w 2019 r. nie wpłynęła żadna skarga dotycząca tej tematyki. W 2019 r. do komisji lekarskiej wpłynął jeden sprzeciw – komisja lekarska uznała go za niezasadny. W 2020 r. wpłynęło pięć skarg, z tego prowadzimy dwa postępowania, jedno jest w toku – analizujemy, jedno zostało umorzone, jedno zostało skierowane ad acta jako bezprzedmiotowe i w dwóch pozostałych wystąpiliśmy do podmiotów. Żadna z tych skarg nie dotyczyła województwa podkarpackiego.

W 2020 r. było pięć sprzeciwów dotyczących tej kwestii. Żaden nie dotyczył województwa podkarpackiego. Dwa zostały rozpatrzone przez komisję lekarską jako zasadne, została uznana racja ze strony pacjentki. Jeden sprzeciw został wycofany, a dwa zostały zwrócone z uwagi na to, że zabieg został wykonany w innej placówce.

Mam nadzieję, że w sposób kompleksowy odpowiedziałem na to zagadnienie. Jeżeli będzie trzeba szerzej, szanowna pani poseł, to oczywiście pisemnie też udzielę informacji.

Odnośnie do kwestii związanych z naruszeniem intymności i godności pacjentek przebywających w oddziałach ginekologiczno-położniczych i skarg w tym obszarze, ja powiem tak. Do biura rzecznika praw pacjenta takie skargi nie wpłynęły. Wiem z prze-

kazów medialnych, że są takie informacje, że rzekomo takie rzeczy się dzieją. Chcę tylko podkreślić, że do nas takie skargi nie wpłynęły. Oczywiste jest, że przy realizacji prawa do kontaktu z duchownym należy poszanować prawa pacjentki do intymności i godności, tak jak wszystkich innych pacjentów. Jeżeliby się zdarzyło, że takie sygnały będą, to wówczas w tym zakresie będziemy te sprawy rozpatrywać.

Odnośnie do kwestii nakładów, jeśli chodzi o psychiatrię w ogóle i psychiatrię dzieci i młodzieży, to szczegółowe dane mógłby pewnie przedstawić Narodowy Fundusz Zdrowia. Ja powiem tak. Chciałbym, żeby tych nakładów finansowych w ogóle na system ochrony zdrowia, a w szczególności psychiatrię dzieci i młodzieży, było jak najwięcej. To jest zrozumiałe. Pewnie nigdy nie będziemy w takiej sytuacji, że będzie ich wystarczająca liczba.

Ja bardzo się cieszę, że te nakłady są cyklicznie związane i ostatnia deklaracja dotycząca zwiększenia tych nakładów… Nakłady są niezmiernie istotne i potrzebne, jeżeli chodzi o psychiatrię dzieci i młodzieży. Ona od bardzo wielu lat jest w zapaści. Powinniśmy zrobić wszystko, żeby z tej zapaści psychiatrię dzieci i młodzieży wyprowadzić. To są problemy na poziomie kadrowym i lokalowym, i instytucjonalnym, i również przepisów w tym zakresie.

Dość powiedzieć, że od dwóch czy trzech lat zabiegam o to, żeby w województwie podlaskim powstał całodobowy oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży i niestety, pomimo wielokrotnych spotkań i z marszałkiem, i z dyrektorami szpitali, i z wojewodą – były takie spotkania organizowane – w tym zakresie nic się nie zmieniło i dalej tego oddziału w województwie podlaskim nie ma. Dzieci trafiają do innych, ościennych województw, a przecież kontakt z rodzicami przy leczeniu psychiatrycznym jest niezmiernie istotny. Ten kontakt oczywiście jest utrudniony.

Ja mam nadzieję, że te ta deklaracja pana premiera Mateusza Morawieckiego o zwiększeniu nakładów na psychiatrię dzieci i młodzieży w zasadniczy sposób to zmieni, jak również reforma psychiatrii, która została zapoczątkowana w 2020 r. – te trzy poziomy referencyjności. To w zasadniczy sposób powinno zmienić obraz polskiej psychiatrii dzieci i młodzieży.

I ostatnie pytanie, pana przewodniczącego – współpraca z Narodowym Funduszem Zdrowia. Ja oceniam ją jako bardzo dobrą. Oczywiście są elementy takie, które można byłoby poprawić w pewnym zakresie, natomiast na bieżąco wymieniamy się informacjami odnośnie do skarg pacjentów. Mamy cykliczne spotkania. Wspólnie prowadziliśmy taką akcję – i dalej prowadzimy – jeżeli chodzi o sprawdzenie dostępności pacjentów do…

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

To może ja dopytam. Przepraszam, że panu przeszkadzam. Czy zgłoszenie, które odbiera NFZ i przekazuje wam, traktujecie z automatu jako zgłoszenie sprawy, czy też pacjent musi niezależnie od tego osobno do was się zgłosić?

Rzecznik praw pacjenta Bartłomiej Łukasz Chmielowiec:

Nie. Oczywiście, że nie, panie przewodniczący. Są dwie drogi. Pierwsza droga jest taka, że pacjent składa wniosek. A jeśli chodzi o drugą, tak jak powiedziałem, monitorujemy wszystkie sygnały – codziennie mamy przegląd prasy zarówno tej zwykłej, jak i mediów społecznościowych – i podejmujemy działania z urzędu, jeśli jest uprawdopodobnione naruszenie praw pacjenta. Wszystkie sygnały, czy to od posłów, czy to od organów, czy to z Narodowego Funduszu Zdrowia, oczywiście z automatu analizujemy i jeśli jest uprawdopodobnione naruszenie praw pacjenta, podejmujemy działania. Nie potrzebujemy w tym zakresie dodatkowego wniosku ze strony pacjenta.

Wielokrotnie też mówiłem o tym, że każdy pacjent, jeżeli potrzebuje pomocy, wsparcia, może się do nas zwrócić różnymi kanałami, za pośrednictwem infolinii i mejla, uruchomiliśmy czat na naszej stronie, oczywiście pisemnie i można również osobiście po wcześniejszym umówieniu się – teraz, w czasach pandemii, bo taką mamy sytuację. Każdy ten wniosek zostanie rozpatrzony i w sytuacji, kiedy prawa pacjenta są naruszane, za każdym razem podejmujemy działania.

Mamy cykliczne spotkania – z tego co pamiętam, raz na dwa tygodnie – z przedstawicielami Departamentu Kontroli Narodowego Funduszu Zdrowia po to, żeby wzajemnie

wymieniać się informacjami. W odniesieniu do tych, które są w zakresie naszych kompetencji, my podejmujemy działania, a w zakresie tych, które są w kompetencjach Narodowego Funduszu Zdrowia, podejmuje działania NFZ i – tak jak powiedziałem – na obecnym etapie wspólnie prowadzimy między innymi sprawdzanie dostępności do placówek podstawowej opieki zdrowotnej.

Wiem, że Narodowy Fundusz Zdrowia skontrolował ponad 6 tys. placówek. My przeanalizowaliśmy działalność ponad 500 placówek podstawowej opieki zdrowotnej w całym kraju. Są różne wyniki tej kontroli. Są takie placówki, do których można się dodzwonić, nie ma problemu, ale są też takie, do których dodzwonić się praktycznie nie można albo jest to bardzo utrudnione. We wszystkich tych sprawach podejmowaliśmy działania. W części sytuacji, na skutek naszych działań, a także działań Narodowego Funduszu Zdrowia, ten dostęp do świadczeń zdrowotnych poprawił się, a w części niestety w dalszym ciągu nie. W związku z tym wydaliśmy kilkanaście decyzji, jeżeli chodzi o naruszenie zbiorowych praw pacjenta, w tych sytuacjach, kiedy placówka nie zorganizowała tego dostępu do świadczeń zdrowotnych i pacjent nie może się danego dnia – tego dnia, następnego dnia – w ogóle zarejestrować czy dodzwonić do danej placówki. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dobrze. Dziękuję bardzo…

Poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Ad vocem.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Proszę bardzo, pani poseł.

Poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Po pierwsze, prosiłabym o tę informację na piśmie i to zarówno dla Podkarpacia, jak i innych województw. Jak to wygląda na tle? Jak wygląda mapa tego, jeśli są odmowy z powodów klauzulowych?

Druga rzecz. Chciałabym tylko zaznaczyć, że jeśli chodzi o psychiatrię, to te 5% budżetu, finansów publicznych oznaczałoby wydatki rzędu 5 mld zł. W związku z tym zdajemy sobie sprawę z tego, że jeżeli w tej chwili – z tego co wiem – mamy je na poziomie trochę ponad 3%, to nawet te 220 mln niewiele zmienia. Łatwo bowiem policzyć, że to jest kropla w morzu potrzeb. Pytałam dlatego, że byłam ciekawa… Ja wiem, że mamy mizerię w całej służbie zdrowia, ale 5% to jest 5%, niezależnie od tego, czy to jest do 100 mld, czy od… Zawsze trzeba komuś wziąć, ale u nas psychiatria jest bardzo silnie niedofinansowana, bo jeśli wskaźniki mówią o 5%, a u nas to są 3% z czymś, to widzimy, że jest przepaść między tym, co powinno być, a tym, co mamy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze zgłosił się do głosu – wprawdzie dość późno, bo już były odpowiedzi – pan prezes Maćkowiak. Bardzo proszę.

Prezes Federacji Pacjentów Polskich Stanisław Maćkowiak:

Bardzo dziękuję za udzielenie głosu. Szanowny panie przewodniczący, panowie ministrowie, szanowni państwo, na początku chciałbym powiedzieć o bardzo wysokim zaufaniu do rzecznika praw pacjenta i osobiście do pana ministra Chmielowca przedstawicieli organizacji pacjenckich, które współpracują z panem ministrem. Nie będę mówił o szczegółowych sprawach, ponieważ to załatwiamy na bieżąco, ale chciałbym zadać dwa pytania o sprawy systemowe.

Pierwsza z nich. Czy są plany i przewidziane w najbliższej przyszłości prace dotyczące procedowania nowelizacji ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta, zmian, które zostały wspólnie opracowane przez rzecznika i organizacje pacjentów?

Drugie pytanie. Czy w związku z ogromem spraw związanych z pandemią i w ogóle ze zwiększeniem zadań rzecznika praw pacjenta są rozpatrywane możliwości wzrostu budżetu rzecznika na załatwianie tych spraw? Bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dziękuję. Ponownie, panie ministrze, proszę. Najpierw minister Miłkowski, a później pan rzecznik. Czy tak? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MZ Maciej Miłkowski:

To ja jeszcze cofnę się do pytania pani poseł Lubnauer w sprawie budżetu na opiekę psychiatryczną. On rok do roku rośnie znacząco wyżej niż wzrost poszczególnych innych rodzajów świadczeń zdrowotnych. Wykonanie 2019 r., czego dotyczy sprawozdanie rzecznika, wynosi niecałe 3 mld zł – 2,997 mld zł – a w roku 2020 wstępne wykonanie to 3,264 mld zł, natomiast plan na ten rok – 3,582 mld zł.

Dodatkowo w odrębnym budżecie Narodowego Funduszu Zdrowia są jeszcze programy pilotażowe, które są zadekretowane na pilotaże w zakresie zdrowia psychicznego dzieci. Łącznie to daje na dzień dzisiejszy 3,6% budżetu NFZ, z dodatkowymi środkami na programy pilotażowe – 3,83%. Aktualnie taki jest budżet w planie Narodowego Funduszu Zdrowia. Oczywiście brakuje nam tu jeszcze około 1%, ale to nie jest tak, że możemy z drugiej strony zmniejszyć właśnie jakąś pozycję. 1% to jest mniej więcej wartość chemioterapii. Nie możemy zamknąć chemioterapii, bo też jest dosyć istotna, czy ewentualnie stomatologii, bo są to mniej więcej te same pieniądze. Ludzie też chcą mieć dostęp do stomatologii. Tak więc nie jest tak łatwo, ponieważ wszystkie pieniądze idą na zakres świadczeń zdrowotnych i nie widzimy wskazań i ze strony pacjentów, i ze strony poszczególnych środowisk lekarskich, że proponują obciąć istotnie koszty świadczeń zdrowotnych w danym zakresie, bo są niezasadnie wydatkowane czy są za wysokie ceny i Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji powinna znacząco zmniejszyć koszty danych świadczeń.

Jeśli chodzi o ustawę o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta, to rzecznik praw pacjenta przekazał do Ministerstwa Zdrowia komplet zmian przepisów prawnych wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji. Aktualnie jesteśmy w trakcie prac roboczych w tym zakresie. Pan minister Niedzielski przekazał mi polecenie, żebym tym się zajął i z ministrem Chmielowcem tę sprawę doprowadził do końca, czyli do przedstawienia rządowi nowelizacji, żeby ją przekazać do Sejmu.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dziękuję. I pan minister dalej.

Rzecznik praw pacjenta Bartłomiej Łukasz Chmielowiec:

Tak, ja potwierdzam te słowa pana ministra Miłkowskiego. Roboczo procedujemy nad tą ustawą. Ustawa była przesłana pod koniec 2018 r. Później nastał okres pandemii, ale ja głęboko wierzę w to, że rok 2021 to będzie ten rok, kiedy, po pierwsze, będzie kompleksowa nowelizacja ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta – wiele rzeczy wymaga tam uszczegółowienia, poprawienia, też wzmocnienia pozycji pacjenta i organizacji pacjentów, umiejscowienia w systemie – a także nowelizacja ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Tam również jest wiele ważnych kwestii. Na te tematy dyskutowaliśmy właśnie z panem ministrem Miłkowskim.

Odnośnie do kwestii finansowania powiem tak – nie narzekamy. Radzimy sobie z tymi środkami finansowymi, które mamy. Zdajemy też sobie sprawę z trudnej sytuacji budżetu, natomiast oczywiste jest, że jeśli mielibyśmy większe środki finansowe, to mielibyśmy możliwość chociażby w większym stopniu wspomagać pacjentów, którzy przebywają w placówkach o profilu psychiatrycznym, ale nie tylko.

Ja podam dwa takie przykłady. Nasz budżet to 14 mln zł. Budżet chociażby rzecznika finansowego to ponad dwadzieścia kilka milionów. Oczywiste jest, że większe środki by się przydały, bo więcej moglibyśmy zdziałać i więcej moglibyśmy zrealizować na rzecz pacjentów, natomiast nie narzekamy – tak powiem. We wszystkich tych działaniach, gdzie to jest możliwe, pomagamy pacjentom i pomagać będziemy. Poprawiliśmy wiele procesów, jeśli chodzi o organizację i kulturę korporacyjną, jeżeli chodzi o funkcjonowanie administracji w tym zakresie. Wszystkie sprawy realizujemy na bieżąco, terminowo i do tego będziemy dążyć, żeby w każdej sytuacji pacjentów wspomagać. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dziękuję bardzo. Dziękuję za odpowiedź. Zamykam posiedzenie Komisji… A przepraszam, nie tak szybko, bo trzeba przyjąć to sprawozdanie. To znaczy najpierw wyznaczyć posła sprawozdawcę i też przyjąć sprawozdanie. Kiedyś w takim wypadku bym powiedział: czy ktoś jest przeciwny propozycji przyjęcia, ale teraz niestety musimy nad tym głosować, więc głosujemy.

Sprawdzamy kworum. Jest zalogowanych, a przynajmniej było przed chwilą, 37 posłów, a więc kworum mamy. W takim razie musimy przyjąć sprawozdanie pana rzecznika. Bardzo proszę uruchomić procedurę głosowania.

Kto jest za przyjęciem sprawozdania? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę bardzo o podanie wyników.

Głosowało 27 posłów – za 16, nikt nie był przeciw, 11 osób się wstrzymało. Gratuluję, panie rzeczniku, gratuluję, panie ministrze. Jak widać, był pan przekonujący w swoich wypowiedziach, otwarty na pytania opozycji i chętny do współpracy.

Pozostaje nam jeszcze wyznaczenie posła sprawozdawcy. Proponuję, aby to był pan przewodniczący Piecha. Czy pan przewodniczący się zgadza?

Poseł Bolesław Piecha (PiS):

Zgadzam się.

Przewodniczący poseł Tomasz Latos (PiS):

Dobrze. Czy są jakieś inne kandydatury? Nie widzę zgłoszeń. Czy jest ktoś przeciwny wobec kandydatury pana przewodniczącego Piechy? Nie widzę zgłoszeń. Stwierdzam, że pan przewodniczący Piecha został sprawozdawcą Komisji. Dziękuję.

Zamykam posiedzenie Komisji.